

Rezime o realizaciji projekta tokom 2013-2014. godine

Realizacijom projekta [“Udruženim naporima – ka novim evropskim standardima u zaštiti žena od rodno zasnovanog nasilja”](#) napravljen je značajan doprinos u ostvarivanju ambiciozno postavljenog opšteg cilja. [Konvencija Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici](#), koja je bila okvir za sve aktivnosti, **ratifikovana** je u 4 od 6 država, odnosno u 2 od 4 države Zapadnog Balkana. Napredak je postignut i u **harmonizaciji propisa** sa standardima SE Konvencije. Partnerske organizacije su pripremile 62 predloga politika i amandmana za izmene zakona, od čega je do sada usvojeno 47 (23 lokalne ženske organizacije su kreirale 18 predloga za promene lokalnih politika, od kojih je usvojeno 13). U narednom periodu, uz snažne aktivnosti zagovaranja od strane ženskih organizacija, mogu se očekivati dalje pozitivne promene u dostupnosti specijalizovanih usluga za žrtve rodno zasnovanog nasilja, veće izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta, uspostavljanje efikasnijih procedura i bolje administrativne evidencije o nasilja prema ženama i nasilja u porodici.

Postignut je značajan napredak u ostvarivanju specifičnog cilja. Sve uključene ženske organizacije (29) su kroz učenje, dugoročnu saradnju i razmenu informacija **unapredile svoje kapacitete** (za analizu, praćenje primene zakona i politika, zagovaranje promena, komunikaciju sa medijima, poznavanje sadržaja SE Konvencije i nadležnosti nezavisnih regulatornih tela za zaštitu prava građana). Učešće u kreiranju metodologije za ključne aktivnosti imaće dugoročne pozitivne efekte, jer doprinosi dubljem razumevanju i doživljaju vlasništva nad stečenim znanjima i produktima.

Sprovedene su aktivnosti visokog kvaliteta, koje su doprinele izuzetnoj vidljivosti teme i partnerskih organizacija, koje su uspele da skrenu pažnju ključnih donosilaca odluka, žena sa iskustvom nasilja (krajnjih korisnica) i opšte javnosti. Dobro je osmišljena **zajednička kampanja** zagovaranja za ratifikaciju Konvencije, pod sloganom “Potpisujem!”, koja je imala jasnu poruku, prihvaćenu od velikog broja građana, javnih ličnosti, državnih i institucionalnih autoriteta, drugih organizacija civilnog društva. Proizveden je veliki broj raznovrsnih materijala, dostupnih preko različitih akcija i medija, na 11 jezika, što je doprinelo informisanju o sadržaju SE Konvencije. Serija uličnih akcija mobilisala je građane da ostavljaju potpise, poruke podrške i da šalju zahteve donosiocima odluka. Kampanja je dobila podršku medija kroz sponzorstvo za emitovanje spotova (npr. u Sloveniji ono je bilo 12 puta veće od uloženi sredstava). **Vidljivost** akcija i teme je doprineo i veliki broj medijskih izveštaja (ukupno **997**: 385 u 2013 i 612 u 2014), koji su pratili sve događaje koje su organizovale ženske organizacije. Uspešnom dijalogu ženskih organizacija sa donosiocima odluka doprinele su kvalitetne **analize početnog stanja** usklađenosti zakona i strategija sa SE Konvencijom (za 51 član), izrađene prema zajedničkoj metodologiji u svih 5 država regiona. Lokalne organizacije su izradile **zajedničke izveštaje** (5) o zadovoljstvu žena sa iskustvom nasilja uslugama i merama policije i socijalnih službi, i o lokalnim politikama u ovoj oblasti. Kreiran je jedinstveni vodič sa **indikatorima za praćenje primene** standarda Konvencije. Kvalitet ovih proizvoda doprineo je visokom kredibilitetu ženskih organizacija i boljoj pregovaračkoj poziciji u kontaktima sa donosiocima odluka. Sve analize i indikatori predstavljaju odličnu osnovu za praćenje budućih promena i procesa, kao i za izveštavanje nacionalnih koordinacionih tela i ekspertske grupe u Savetu Evrope o implementaciji standarda SE Konvencije. Započeto je zagovaranje za uspostavljanje **jedinstvene administrativne evidencije** o nasilju prema ženama i nasilju u porodici. Kako je reč o intersektorskom i ozbiljnom zahvatu, biće potrebno još dosta napora da bi se postigao napredak.

U svrhu informisanja i zagovaranja realizovano je ukupno **279 sastanka i javnih diskusija** (85 u 2013 i 194 u 2014), uključujući i međunarodne konferencije, na kojima je učestvovalo najmanje 3.605 predstavnika donosilaca odluka i relevantnih institucija. Uključivanje velikog broja saradnika i donosilaca odluka na nacionalnom i lokalnom nivou i kvalitetno informisanje i zagovaranje doprineli su vidljivim promenama, uprkos otežavajućim spoljnim okolnostima i upornim otporima pojedinih donosilaca odluka.

U direktnom kontaktu ženske organizacije su informisale o pravima **9.654 žene sa iksutvom nasilja**. Mada je kod 813 žena utvrđena potreba za žalbom na loše postupanje nadležnih institucija, samo 32 su se odlučile na podnošenje formalne žalbe. To potvrđuje strah i nepoverenje u ishod postupaka, na čemu još treba raditi. Sve lokalne organizacije su zastupale potrebu uspostavljanja boljih usluga za žene žrtve nasilja.

Nalazi **eksterne evaluacije** su potvrdili da je projekat strateški dobro planirana (kogerentan, sa višeslojnim pristupom) i da je relevantna: *Sve aktivnosti su implementirane kako je planirano, blagovremeno i na kvalitetan način. Svi očekivani rezultati su postignuti. Značajan napredak je učinjen u postizanju oba cilja, specifičnog kao i opšteg. Uticaj na "ciljane publike" bio je značajan. Projektna efikasnost bila je na visokom nivou. Delotvornim sprovođenjem projekta postignuta je održivost na svim nivoima: finansijskom, institucionalnom i nivou (javnih) politika. Konačno, projekat je veoma replikabilan, u širem region, ali i u članicama EU koje još uvek nisu ratifikovale Konvenciju SE.*

Preporuke eksterne evaluacije za naredni period uključuju: (a) *obezbeđivanje prostora tokom planiranja za potencijalne neočekivane događaje/kašnjenja;* (b) *povećan nivo podrške za lokalne ženske organizacije;* (c) *jačanje razmene između EU i država iz regiona;* (d) *povećanje promocije rezultata projekta.*